

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์ โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้มาคำนวณหาตัวกลาง เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปร 125 ตัว และวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งนี้ ใช้วิธีการประกอบด้วยวิธีแอลฟา (Alpha Factoring Method) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบอโรโทเนลด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ได้ตัวประกอบที่เป็นอิสระ

ประชากร ลักษณะและปริมาณของกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. นิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลายปีการศึกษา 2530 จำนวน 6,106 คน ซึ่งจำแนกดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 จำแนกตามคณะ ชั้นปี และเพศ

คณะ	ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4		ปีอื่น ๆ		รวมทุกชั้นปี		รวมทั้งสิ้น
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทฤษฎีศาสตร์	113	236	103	255	82	254	96	233	21	8	415	206	1,401
นิเทศศาสตร์	69	89	80	86	71	91	62	83	25	12	347	361	708
นิเทศศาสตร์	21	109	36	88	39	77	36	85	8	6	140	365	505
ทฤษฎีศาสตร์	186	279	184	279	188	291	192	284	58	12	813	1,145	1,958
รัฐศาสตร์	91	147	105	135	115	134	132	117	11	5	454	538	992
เศรษฐศาสตร์	66	61	60	65	63	70	72	67	11	7	272	270	542
รวม	566	921	573	908	558	917	610	869	134	50	2,441	3,665	6,106

2. อาจารย์ที่สอนนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2530 ซึ่งผู้วิจัยติดต่อขอจำนวนและรายชื่อจากสำนักงานเลขานุการคณะสาขาสังคมศาสตร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 479 คน ซึ่งจำแนกทั้งรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนอาจารย์ที่สอนนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน (คน)
ครุศาสตร์	164
นิติศาสตร์	33
นิเทศศาสตร์	52
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	105
รัฐศาสตร์	66
เศรษฐศาสตร์	59
รวม	479

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ จึงใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยอาศัยหลักปฏิบัติทั่วไป คือใช้จำนวนตัวอย่างประชากรอย่างน้อย 10 เท่าของตัวแปรทั้งหมดที่ศึกษา และสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งนี้ มีตัวแปรทั้งสิ้น 125 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 1,250 คน

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายและมีลักษณะเป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง จึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีวิธีดำเนินการในการสุ่มดังนี้

1.1 ชั้นที่ 1 แบ่งนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ออกเป็น 6 คณะ ตามแนวการศึกษาคณะเป็นสาขาวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยคณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้เพราะว่าจากการศึกษาผลการวิจัยของนักวิจัยหลายคน เช่น มุลเลอร์ (Mueller 1969 : 73) วัตสัน (Watson 1967 : 10-12) บัทเทอร์เวิร์ท (Butterworth 1974 : 2043-A) สบโชค พูลนวม (2523 : 46) ทิจิตรา พงษ์จินดากร (2525 : 50-54) พรรัตน์ แก่นทอง (2529 : 53) ซึ่งพบว่าบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ต่างกันจะมีความรับผิดชอบต่างกัน เมื่อพิจารณาในลักษณะพบว่าสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจึงจัดการสุ่มโดยการแบ่งชั้นในชั้นนี้ออกเป็นคณะ 6 คณะก่อน จากนั้นคำนวณหาจำนวนนิสิตที่จะใช้ในแต่ละคณะโดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } \text{Opt. } n_h = \frac{N_h}{\sum_{h=1}^L N_L} N_0$$

N_0	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสม
$\text{Opt. } n_h$	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างนิสิตแต่ละคณะ
N_h	หมายถึง	จำนวนประชากรนิสิตแต่ละคณะ
$\sum_{h=1}^L N_L$	หมายถึง	จำนวนประชากรนิสิตทั้ง 6 คณะ

1.2 ชั้นที่ 2 แบ่งนิสิตแต่ละคณะออกตามชั้นปี เพราะจากการศึกษาผลการวิจัยของ สบโชค พูลนวม (2523 : 46) อภิสหิธี วงษา (2517 : 53-54) เกษณี ผลประพฤติก (2524 : 22-93) โจนส์ (Jones 1960 : 42-48) พบว่าบุคคลที่ศึกษาอยู่ในระดับต่าง ๆ กัน มีความรับผิดชอบต่างกัน ผู้วิจัยจึงจัดแบ่งนิสิตในชั้นนี้ออกตามชั้นปี โดยแบ่งชั้นเป็น ปี 1 ปี 2 ปี 3 ปี 4 และ ปีอื่น ๆ จากนั้น

คำนวณหาจำนวนนิสิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในแต่ละชั้นปีโดยใช้สูตร Proportional Allocation

1.3 ชั้นที่ 3 แบ่งนิสิตแต่ละคณะแต่ละชั้นปีออกตามเพศ เพราะจากการศึกษาผลการวิจัยของ สุทิน ฉินโฉม (2516 : 39-40) จิตรนาถ กิรติเชวี (2516 : 69-72) ขอบบ กินาวงศ์ (2514 : 45) ศิริอร ชันชหัตถ์ (2527 : 70) จีระศักดิ์ นาคเสวี (2529 : 74) บัทเทอร์เวิร์ท (Butterworth 1974: 2043) และสมารท (Smart 1969 : 536-537) พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการรับนิศชอบต่างกัน ซึ่งอาจทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับนิศชอบต่างกันได้ จึงแบ่งนิสิตในชั้นนี้ออกตามเพศ จากนั้นคำนวณหาจำนวนนิสิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในแต่ละเพศ โดยใช้สูตร Proportional Allocation

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งในชั้นที่ 3 แล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sample) ให้ได้จำนวนนิสิตตามจำนวนที่ต้องการ ซึ่งแสดงรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างทั้งตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายาชาดังมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 ที่ใช้ในการวิจัย

คณะ	ชั้นปี		ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4		ปีอื่น ๆ		รวม		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม
ครุศาสตร์	23	48	21	52	17	52	20	48	4	2	85	202	287		
นิติศาสตร์	18	16	17	18	15	15	17	17	4	2	71	74	145		
นิเทศศาสตร์	4	22	7	18	8	16	7	16	2	1	29	75	103		
พาณิชยศาสตร์	38	57	39	57	39	60	39	58	12	2	167	234	401		
รัฐศาสตร์	19	30	22	28	24	27	27	24	1	1	93	110	203		
เกษตรศาสตร์	12	13	13	14	13	15	15	14	2	0	57	56	111		
รวม	114	188	119	187	116	189	125	179	25	8	502	751	1,250		

2. กลุ่มอาจารย์ที่สอนนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งสิ้น 479 คน ผู้วิจัยถือเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 479 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 350 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.53 ทั้งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4 ซึ่งถือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530 ที่ได้รับการแจกแบบสอบถามและที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวนที่แจกแบบสอบถาม	จำนวนที่ ได้รับคืน	จำนวนที่ใช้ ในการวิจัย	อัตราการกลับ ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละของ ประชากร
ครุศาสตร์	164	152	149	90.85	31.11
นิติศาสตร์	33	22	20	60.61	4.18
นิเทศศาสตร์	52	36	34	65.38	7.10
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	105	57	55	52.38	11.48
รัฐศาสตร์	66	46	42	63.64	8.77
เศรษฐศาสตร์	59	37	33	55.93	6.89
รวม	479	350	333	69.52	69.53

จากตารางที่ 4 จำนวนอาจารย์ที่ได้รับการแจกแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 479 ฉบับ ในจำนวนนี้มีอาจารย์ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 350 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่ามีแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.53 ของประชากร เมื่อพิจารณาอัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนของอาจารย์แต่ละคณะ พบว่า อาจารย์คณะครุศาสตร์มีอัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนสูงที่สุด และคิดเป็นร้อยละ 31.11 ของประชากร สำหรับอาจารย์ในคณะที่มีอัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนลำดับรองลงมาได้แก่ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคิดเป็นร้อยละ 8.77, 7.10
4.18, 6.89 และ 11.48 ของประชากร ตามลำดับ

การกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนิสิต แสดงการกระจายโดย เกณฑ์เฉลี่ยสะสม ประวัติ
การเรียนในเรื่องของการได้รับทุนการศึกษา และการเป็นผู้แทนนักเรียน รายได้บิดา
มารดา รายได้ของพี่น้อง จำนวนพี่น้อง ลำดับที่เกิดของนิสิต เวลาที่ใช้ในการทบทวน
บทเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 5 และ ตารางที่ 6

ส่วนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ แสดงการกระจายโดย เพศ อายุ วุฒิกการศึกษา
สูงสุดที่ได้รับ ประวัติการศึกษา ระดับที่สอนนิสิต ภาระการสอนนิสิตในภาคปลาย
ปีการศึกษา 2530 การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ เวลาที่ให้แก่นิสิตในการให้
คำปรึกษาวิชาการต่ออัปคานท์ ประสมการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการ
ระยะเวลาที่เป็นที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการ รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 5 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2530

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ยสะสม		
น้อยกว่า 2.00	38	3.04
2.01-2.50	304	24.32
2.51-3.00	517	41.36
3.01-3.25	192	15.36
มากกว่า 3.25	198	15.84
ไม่ตอบ	1	.08
การได้รับทุนการศึกษา		
เคยได้รับทุน	279	22.32
ไม่เคยได้รับทุน	971	77.68
การเป็นตัวแทนนักเรียน		
เคยเป็น	653	52.24
ไม่เคยเป็น	597	47.76
รายได้ของบิดามารดา (บาทต่อเดือน)		
ไม่มีรายได้	42	3.36
น้อยกว่า 3,000	50	4.00
3,000-6,000	157	12.56
6,001-9,000	174	13.92
9,001-12,000	227	18.16
มากกว่า 12,000	600	48.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของพี่น้อง (บาทต่อเดือน)		
ไม่มีรายได้	686	54.88
น้อยกว่า 3,000	74	5.92
3,001-6,000	172	13.76
6,001-9,000	102	8.16
9,001-12,000	79	6.32
มากกว่า 12,000	137	10.96
จำนวนพี่น้อง (คน)		
1-2	267	21.36
3-4	589	47.12
5-6	260	20.80
มากกว่า 6	134	10.72
ลำดับที่การเกิดของนิต		
คนหัวปี (คนแรก)	425	34.00
ลูกคนกลาง	509	40.72
คนสุดท้าย	316	25.28

จากตารางที่ 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างนิตสาขาสังคมศาสตร์มีสถานภาพดังนี้ นิตสาขาสังคมศาสตร์โตเกรคเฉลี่ยสะสมมีคจำนวนมากที่สุดได้แก่ ระดับ 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.36 รองลงมาได้แก่ระดับ 2.01-2.50 คิดเป็นร้อยละ 24.32 และนิตที่โตเกรคเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 มีจำนวนร้อยละ 3.04 เมื่อพิจารณาในเรื่องของการได้รับทุนการศึกษานั้น นิตส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับทุนการศึกษา ซึ่งมีร้อยละ 77.68 สำหรับการเป็นตัวแทนนักเรียนนั้น พบว่านิตสาขาสังคมศาสตร์เคยเป็นและไม่เคยเป็นตัวแทนนักเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ เคยเป็นร้อยละ 52.24 ไม่เคยเป็นร้อยละ 47.76 เมื่อพิจารณาารายได้ของนิตมารดานั้น พบว่ารายได้ของนิตมารดาของ

นิสิตส่วนใหญ่มีรายไ้มากกว่า 12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมามีรายได้ 9,001-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.16 ส่วนรายได้ของพี่น้อง พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีพี่น้องที่ยังไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 54.88 และมีพี่น้องที่มีรายได้ 3,001-6,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.76 รองลงมาคือ มีพี่น้องที่มีรายไ้มากกว่า 12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.96 หากพิจารณาจำนวนพี่น้อง พบว่านิสิตส่วนใหญ่มีพี่น้อง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 47.12 ส่วนลำดับที่การเกิดของนิสิต พบว่านิสิตส่วนใหญ่เป็นลูกคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.72 รองลงมาเป็นลูกคนหัวปี (คนแรก) คิดเป็นร้อยละ 34.00

ตารางที่ 6 ทัวกลางเซชคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และ สัมประสิทธิ์การกระจายของเวลาที่ใช้ในการทบทวนบทเรียนก่อนวันของ กลุ่มตัวอย่างนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530

ชั้นปี	เวลาที่ใช้ในการทบทวนบทเรียน (ชั่วโมงต่อวัน)					
	N	\bar{x}	S.D.	C.V.	MIN	MAX
1	307	1.56	1.06	67.95	0	6
2	321	1.73	1.28	73.99	0	6
3	303	1.45	1.00	68.97	0	5
4	310	1.53	1.11	72.55	0	6
อื่น ๆ	9	0.67	0.50	74.63	0	2
รวม	1250	1.56	1.13	72.44	0	6

จากตารางที่ 6 พบว่าเวลาที่ใช้ในการทบทวนบทเรียนของนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 1.56 ($\bar{x} = 1.56$) โดยนิสิตชั้นปีที่ 1-4 ใช้เวลาทบทวนบทเรียนโดยเฉลี่ยต่อวันใกล้เคียงกัน ($\bar{x} = 1.53 - 1.73$) ซึ่งมีนิสิตบางคนไม่ได้ใช้เวลาในการทบทวนบทเรียนในแต่ละวันเลย (MIN = 0) และมีนิสิตใช้เวลาในการทบทวนบทเรียนสูงสุดต่อวัน เท่ากับ 6 ชั่วโมง (MAX = 6) ได้แก่นิสิตชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย แสดงว่านิสิตสาขาสังคมศาสตร์ใช้เวลาในการทบทวนบทเรียนมีความแตกต่างกันมาก

ตารางที่ 7 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	138	41.40
หญิง	195	58.60
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	11	3.30
30-35 ปี	51	15.30
36-40 ปี	83	24.92
41-45 ปี	96	28.82
46-50 ปี	44	13.21
มากกว่า 50 ปี	48	14.41
วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ		
ปริญญาตรี	16	4.80
ปริญญาโท	202	60.70
ปริญญาเอก	112	33.60
อื่น ๆ	2	.60
ไม่ตอบ	1	.30
ประวัติการศึกษา		
เคยได้รับทุนการศึกษา	234	70.30
ไม่เคยได้รับทุนการศึกษา	99	29.70
ระดับที่สอนนิสิต		
ปริญญาตรี	139	41.70
ปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา	194	58.30

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประจักษ์สอนนิสิต		
1-5 ปี	45	13.51
6-10 ปี	85	25.52
11-15 ปี	73	21.92
16-20 ปี	71	21.32
มากกว่า 20 ปี	59	17.71
ภาระการสอนนิสิตในภาคปลาย		
ปีการศึกษา 2530 (จำนวนหน่วยกิต)		
1 - 6	231	69.36
7 - 8	69	20.72
9 - 10	18	5.41
11 - 12	7	2.10
13 - 14	3	.90
มากกว่า 14	3	.90
ไม่ตอบ	1	.30
ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา		
วิชาการของนิสิต		
1 - 5 ปี	79	23.72
6 - 10 ปี	83	24.92
มากกว่า 10 ปี	159	47.75
ไม่ตอบ	12	3.61

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เวลาที่ให้แก่บัณฑิตในการให้คำปรึกษา		
เฉลี่ยต่อสัปดาห์ละ		
1 - 2 ชั่วโมง	93	27.93
3 - 4 ชั่วโมง	113	33.93
5 - 6 ชั่วโมง	71	21.32
มากกว่า 6 ชั่วโมง	40	12.01
ไม่ตอบ	16	4.81
ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา		
กิจกรรมชมรมหรือโครงการของคณะ		
หรือมหาวิทยาลัย		
เคยเป็น	176	52.90
ไม่เคยเป็น	157	47.10
เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมทั้งของคณะ		
และมหาวิทยาลัยรวมกันเป็นเวลา		
ไม่เคยเป็น	166	49.85
1 - 5 ปี	123	36.94
6 - 10 ปี	25	7.51
มากกว่า 10 ปี	19	5.70
เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการของคณะ		
และมหาวิทยาลัยรวมกันเป็นเวลา		
ไม่เคย	187	56.16
1 - 5 ปี	104	31.23
6 - 10 ปี	22	6.61
มากกว่า 10 ปี	20	6.00

จากตารางที่ 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.60 ในเรื่องอายุ อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์มีอายุอยู่ในกลุ่ม 41 - 45 มากที่สุด ร้อยละ 28.82 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 36 - 40 ปี มีร้อยละ 24.92 และกลุ่มที่อายุน้อยกว่า 30 ปี มีเพียงร้อยละ 3.30 ส่วนวุฒิการศึกษาสูงสุดของอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นผู้มีวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมาคือ มีวุฒิปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 33.60 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประวัติการศึกษา พบว่าอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.30 เป็นผู้ที่เคยได้รับทุนการศึกษา ส่วนระดับที่สอนนิสิต อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์สอนในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีจำนวนร้อยละ 58.30 รองลงมาคือ สอนเฉพาะปริญญาตรี ร้อยละ 41.70 ถ้าพิจารณาถึงประสบการณ์การสอนนิสิต พบว่าอาจารย์สาขาสังคมศาสตร์มีประสบการณ์การสอนนิสิต 6 - 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 25.52 รองลงมาคือ 11 - 15 ปี และ 16 - 20 ปี ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 21.92 และ 21.32 ตามลำดับ สำหรับภาระการสอนนิสิตในภาคปลาย ปีการศึกษา 2530 พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.36 สอน 1 - 6 หน่วยกิต รองลงมา ร้อยละ 20.72 สอน 7 - 8 หน่วยกิต หากพิจารณาในเรื่องประสบการณ์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการของนิสิตพบว่า อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ที่มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการของนิสิต มากกว่า 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 47.75 รองลงมาคือ 6 - 10 ปี และ 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.92 และ 23.72 ตามลำดับ โดยที่มีเวลาให้แก่นิสิตในการให้คำปรึกษาเฉลี่ยสัปดาห์ละ 3 - 4 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.93 รองลงมาคือ 1 - 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 27.93 และมีร้อยละ 12.01 ที่มีเวลาให้แก่นิสิตในการให้คำปรึกษา เฉลี่ยสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชมรมหรือโครงการของคณะหรือมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์เคยเป็นและไม่เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการของคณะหรือมหาวิทยาลัยมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เคยเป็นร้อยละ 52.90 และไม่เคยเป็น ร้อยละ 47.10 สำหรับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมทั้งของคณะและมหาวิทยาลัย พบว่า มีอาจารย์ที่ไม่เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ร้อยละ 49.85 อาจารย์ที่เคยเป็น 1 - 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 36.94 และเคยเป็น 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ

7.51 และ 5.70 ตามลำดับ เช่นเกี่ยวกับการเคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทั้งของคณะและมหาวิทยาลัยนั้น พบว่า มีอาจารย์ที่ไม่เคยเป็นร้อยละ 51.16 และเคยเป็น 1 - 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 31.23 และ เคยเป็น 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 6.61 และ 6.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถาม มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และเติมข้อความเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของผู้ตอบ

สำหรับตอนที่ 1 ในแบบสอบถามนิสิต สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย เพศ คณะที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม ประวัติการเรียนในเรื่องการได้รับทุนการศึกษา และการเป็นตัวแทนนักเรียน รายได้ของบิดามารดา รายได้ของพี่น้อง จำนวนพี่น้อง ผู้ตอบเป็นบุตรคนที่เท่าไรของครอบครัว งานบ้านที่ช่วยเหลือครอบครัว เวลาที่ใช้ในการทบทวนบทเรียน กิจกรรมในคณะและในมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่ง และกิจกรรมในคณะและในมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโดยไม่มีตำแหน่ง

สำหรับตอนที่ 1 ในแบบสอบถามอาจารย์ สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ คณะที่สังกัด วุฒิการศึกษาสูงสุด ประวัติการศึกษาในเรื่องการได้รับทุนการศึกษา ระดับที่สอน ประสบการณ์ในการสอนนิสิต ภาระการสอนนิสิต ในภาคปลายปีการศึกษา 2530 ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการของนิสิต เวลาที่ให้แก่บัณฑิตในการให้คำปรึกษาวิชาการเฉลี่ยสัปดาห์ละ ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการ ระยะเวลาที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการ ระยะเวลาที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือโครงการ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนิสิต

ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่ประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของ นิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย รายงานการประชุม สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบโดยตรง เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในฐานะเป็นบุคลิกภาพค่านึง หรือเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในฐานะเป็นจริยธรรม คุณลักษณะ

2. ขออนุญาตกรมสามัญศึกษา ศึกษาข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่เขียนตอบโดยนักเรียนและผู้ปกครองซึ่งศึกษานิเทศกรมสามัญศึกษาได้รวบรวมไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการสอนจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบในโรงเรียน

3. หากการศึกษานำร่อง เพื่อให้การกำหนดตัวแปรในการวิจัยมีความครอบคลุมและตรงกับกลุ่มประชากรเป้าหมายมากยิ่งขึ้น โดยใช้ Critical Incidental Technique มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทักท้ออาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิต สาขาสังคมศาสตร์ทั้ง 6 คณะ พร้อมทั้งขอคำแนะนำรายชื่อนิสิตที่อาจารย์เห็นว่ามีความรับผิดชอบสูงคณะละ 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน

3.2 ให้อาจารย์และนิสิตในข้อ 3.1 ตอบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อของนิสิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อการเรียน ต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ต่อการกระทำของตน ต่อครอบครัว ต่อเพื่อน ต่อมหาวิทยาลัย และต่อสังคม แนวคำตอบเป็น 2 ลักษณะ คือ ตามพฤติกรรมของนิสิตที่ประพฤติอยู่ และตามมโนภาพพฤติกรรมที่ควรมีของผู้มีความรับผิดชอบสูง

3.3 นึกหมายวันส่งแบบสอบถามคืนพร้อมทั้งนัดเวลาสัมภาษณ์เพิ่มเติมในคำตอบที่ไม่ชัดเจน คลุมเครือ และเป็นการตรวจสอบความมั่นใจในคำตอบ

3.4 รวบรวมคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือลักษณะของนิสิตที่แสดงถึงความรับผิดชอบที่ได้ในข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมได้ทั้งหมด 149 ตัวแปร แบ่งเป็นความรับผิดชอบ 8 ค่าน ดังนี้

(1) ความรับผิดชอบต่อกตนเอง	18	ตัวแปร
(2) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาล่าเรียน	20	ตัวแปร
(3) ความรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมาย	18	ตัวแปร
(4) ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน	14	ตัวแปร
(5) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว	20	ตัวแปร
(6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน	17	ตัวแปร
(7) ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย	17	ตัวแปร
(8) ความรับผิดชอบต่อสังคม	25	ตัวแปร

3.5 นำเอาพฤติกรรมหรือลักษณะที่รวบรวมได้ทั้งหมดไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา
 ตรวจสอบแก้ไขข้อความ ภาษา ความซ้ำซ้อน แล้วผู้วิจัยนำกลับมาแก้ไขใหม่ ได้จำนวนตัวแปร
 ทั้งหมดเหลือ 139 ตัวแปร คือ

(1) ความรับผิดชอบต่อกตนเอง	16	ตัวแปร
(2) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาล่าเรียน	18	ตัวแปร
(3) ความรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมาย	17	ตัวแปร
(4) ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน	13	ตัวแปร
(5) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว	19	ตัวแปร
(6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน	16	ตัวแปร
(7) ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย	16	ตัวแปร
(8) ความรับผิดชอบต่อสังคม	24	ตัวแปร

3.6 นำพฤติกรรมหรือลักษณะที่รวบรวมใหม่ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน
 (ตั้งรายนามที่แสดงในภาคผนวก) ตรวจสอบโครงสร้าง และช่วยตัดสินว่าพฤติกรรมหรือ
 ลักษณะเหล่านั้นใช่บอกความรับผิดชอบของนิสิตได้หรือไม่ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขจำนวน
 ภาษา หรือเพิ่มเติมพฤติกรรม หรือลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรมีเข้าไปด้วย จากนั้น
 ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแล้วนำพฤติกรรมหรือลักษณะที่จะนำไปสร้างแบบสอบถาม
 จึงประกอบด้วย 125 ตัวแปร ดังนี้

(1) ความรับผิดชอบต่อกตนเอง	16	ตัวแปร
(2) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาล่าเรียน	19	ตัวแปร
(3) ความรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมาย	18	ตัวแปร

(4) ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	6	ตัวแปร
(5) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว	18	ตัวแปร
(6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน	16	ตัวแปร
(7) ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย	13	ตัวแปร
(8) ความรับผิดชอบต่อสังคม	19	ตัวแปร

3.7 ผู้วิจัยนำร่างพฤติกรรมหรือลักษณะของนิสิตที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อ
ไปสร้างเป็นแบบสอบถามโดยใช้มาตราประมาณค่าแบบลิเคอร์ท์ โดยขั้นแรกให้ผู้ตอบ
ตัดสินใจก่อนว่าพฤติกรรมหรือลักษณะของนิสิตที่เสนอให้พิจารณาขึ้นแสดงถึงความรับผิดชอบต่อ
ของนิสิตได้หรือไม่ ถ้าหากเห็นว่าแสดงถึงความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ ให้พิจารณาว่า
แสดงถึงความรับผิดชอบต่อในระดั้มใด ซึ่งมีระดับคะแนนเป็น 6 ระดับ ซึ่งมีความหมายของ
คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้มีความ
รับผิดชอบต่อมากที่สุด
4	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้มีความ
รับผิดชอบต่อมาก
3	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้มีความ
รับผิดชอบต่อปานกลาง
2	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้มีความ
รับผิดชอบต่อน้อย
1	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้มีความ
รับผิดชอบต่อน้อยที่สุด
0	หมายถึง	ถ้าคุณปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแล้วจะทำให้ไม่มีความ
รับผิดชอบต่อ

3.8 ตรวจสอบแบบสอบถาม โดย

3.8.1 ผู้วิจัย เป็นการตรวจหาความถูกต้องชัดเจนของภาษา และ
การใช้ภาษา ถ้อยคำ สำนวน

3.8.2 อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นการตรวจแก้ภาษา คำศัพท์ สำนวนที่
ใช้ให้ชัดเจนและเข้าใจยิ่งขึ้น

3.9 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตและ
 อาจารย์ จำนวน 50 คน และนำค่าตอนที่ได้ออกมาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร
 สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งพัฒนาโดยครอนบาช (Cronbach)
 (William A. Mehrom and Irvin J. Lehman 1975 : 47) วิเคราะห์โดยใช้
 โปรแกรมสำเร็จรูป เอสที เอส เอส เอ็กซ์ (Statistical Package for the
 Social Science - X) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงดังนี้

- นิสิตจำนวน 35 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ .9809
 อาจารย์จำนวน 15 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ .9907
 ทั้งนิสิตและอาจารย์ จำนวน 50 คน ได้ค่าความเที่ยงทั้งหมดเท่ากับ .9831
 เมื่อพิจารณาความเที่ยงเป็นด้าน ๆ ได้ค่าความเที่ยงดังนี้
- (1) ความรับผิดชอบต่อกตนเอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9083
 - (2) ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเข้าเรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9314
 - (3) ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย มีค่าความเที่ยง
 เท่ากับ .9505
 - (4) ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8584
 - (5) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9357
 - (6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9290
 - (7) ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9112
 - (8) ความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9381

เมื่อพิจารณาจากค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งหมด มีค่าสูงมาก แสดงว่า
 ทุกข้อกระทงในแบบสอบถามวัดในเรื่องเดียวกัน เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล
 เพื่อการวิจัยได้

ข. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามเพื่อทำ
 การวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงคณบดีคณะต่าง ๆ สาขาสังคม
 ศาสตร์ทั้ง 6 คณะ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มีจดหมายส่วนตัวขอความร่วมมือในการตอบ

แบบสอบถามแบบไปกับแบบสอบถามทุกฉบับ และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง
2 กลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างนิสิต ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ติดต่อกับอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนเพื่อขอทราบรายละเอียดว่าอาจารย์ท่านใดสอนวิชาอะไร นิสิตชั้นปีใด มีนิตศึกษา หนึ่งอย่างละกี่คน
 - 1.2 ติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่ไ้รายชื่อมาจากข้อที่ 1 เพื่อขออนุญาตใช้เวลาเรียนของนิสิตส่วนหนึ่งในการเก็บข้อมูล
 - 1.3 เมื่อถึงเวลาที่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการอธิบายชี้แจงรายละเอียดในการทำแบบสอบถาม ยกตัวอย่างประกอบ เปิดโอกาสให้นิสิตถามข้อสงสัย ทบทวนคำถามจนเป็นที่เข้าใจจึงให้ลงมือทำแบบสอบถาม
 - 1.4 เมื่อนิสิตทำแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามว่าทำครบถ้วนหรือไม่ทุกฉบับ ถ้าไม่ครบก็ให้นิสิตผู้นั้นทบทวนในส่วนที่ขาดหายไปให้ครบถ้วน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิต ประมาณหนึ่งเดือนครึ่ง คือในช่วงต้นเดือน ธันวาคม 2530 จนถึงประมาณ กลางเดือน มกราคม 2531 จึงได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการในการวิจัย จำนวน 1,250 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปพบคณบดีเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้อาจารย์ด้วยตนเอง ถ้าไม่พบอาจารย์ก็จะนำแบบสอบถามวางบนโต๊ะทำงาน หรือใส่ไว้ในตู้รับจดหมายของอาจารย์ ซึ่งแต่ละคณะหรือแต่ละภาควิชาจัดไว้ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามคืนด้วย
 - 2.2 ติดต่อผู้อำนวยการของคณะหรือภาควิชาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่อาจารย์มาฝากไว้ให้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เปิดโอกาสให้อาจารย์ส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์มหาวิทยาลัย โดยให้ที่อยู่ทำงานเพื่อความสะดวกของอาจารย์ในการคืนแบบสอบถาม

2.3 เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยออกจดหมายส่วนตัว เพื่อติดตามแบบสอบถามในรอบแรก โดยนำจดหมายไปใส่ในตู้จดหมายของอาจารย์ แต่ละท่านที่ยังไม่คืนแบบสอบถาม

2.4 ผู้วิจัยติดตามทวงถามด้วยตนเอง เมื่อผู้วิจัยมีเวลาว่างจะออกไปตามแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่มากกว่าการติดตามแบบสอบถามคืนโดยใช้จดหมาย ในการนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสำรองไปด้วย เพื่อแจกจ่ายเมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับแบบสอบถามหรือทำหาย

2.5 ในรายที่ไม่พบเมื่อติดตามด้วยตนเอง ก็ส่งจดหมายทวงถามซ้ำไปทุกสัปดาห์ต่อเนื่องกัน 5 สัปดาห์ ในการออกจดหมายทวงถามครั้งสุดท้ายใส่ซองแบบสอบถามซ้ำให้อีก

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ เป็นเวลาประมาณ 2 เดือนเศษ ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2530 จนถึงประมาณต้นเดือน กุมภาพันธ์ 2531 ซึ่งสามารถรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ 350 ฉบับ และมีที่สมบูรณ์ใช้ได้จำนวน 333 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งสิ้น 479 ฉบับ

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มได้แล้ว นำแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่ตอบครบสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ใส่รหัสลงในช่องที่จัดไว้สำหรับผู้วิจัยในแบบสอบถาม แล้วจากนั้นนำข้อมูลที่ไต่บันทึกลงในแบบลงรหัส เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้หน่วยในการวิเคราะห์คือข้อมูลรายบุคคลของนิสิตและอาจารย์ โดยผู้วิจัยเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบสมบูรณ์เท่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อหาองค์ประกอบของความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนิสิตและอาจารย์ โดยแยกกลุ่มวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส เอ็กซ์ (Statistical Package for Social Science - X) ที่สถานีบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายลักษณะ
ข้อมูล ได้แก่

1.1 ทวิกลางเลขคณิต ซึ่งทวิกลางเลขคณิตของแต่ละช่อกระหนงของแบบ
สอบถามทำให้ทราบถึงความคึกเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อพฤติกรรมหรือลักษณะที่
แสดงถึงความรับผิดชอบของนิสิตปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดยแปลความตามเกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับมากที่สุด
4.00-4.49	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับมาก
3.50-3.99	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับค่อนข้างมาก
3.00-3.49	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับปานกลางค่อนข้าง มาก
2.50-3.00	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับปานกลางค่อนข้าง น้อย
2.00-2.49	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับค่อนข้างน้อย
1.50-1.99	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับน้อย
1.00-1.49	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อของนิสิตได้ในระดับน้อยที่สุด
0.00-0.99	ถือว่า	กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้นแสดงถึง ความไม่รับผิดชอบต่อของนิสิต

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรแต่ละตัวแปร ซึ่งให้เห็นการกระจายของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีในแต่ละด้าน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรใดมีค่ามากกว่าร้อยละ 15 ถือว่ามีการกระจายของข้อมูลมาก

1.3 สถิติทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือลักษณะของนิสิตที่แสดงถึงความรับผิดชอบของนิสิตในแต่ละตัวแปร เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมในการรวมข้อมูลของนิสิตและอาจารย์เข้าด้วยกันในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ถ้าผลการทดสอบความแตกต่างของตัวกลาง เลขคณิตมีจำนวนตัวแปรที่นิสิตกับอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญไม่ถึง 40 ตัวแปร ก็จะรวมข้อมูลของนิสิตกับอาจารย์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ แต่ถ้าผลการทดสอบความแตกต่างของตัวกลาง เลขคณิตมีจำนวนตัวแปรที่นิสิตกับอาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเกินกว่า 40 ตัวแปร ก็จะไม่รวมข้อมูลของนิสิตกับอาจารย์เข้าด้วยกันในการวิเคราะห์องค์ประกอบ กล่าวคือจะวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบของนิสิตตามการรับรู้ของนิสิต กับตามการรับรู้ของอาจารย์แยกออกจากกัน

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบ ทำเนิการวิเคราะห์องค์ประกอบตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

2.1 คำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างตัวแปรทั้ง 125 ตัวแปร ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Garrett 1960 : 143) ซึ่งแสดงออกมาในรูปเมทริกสหสัมพันธ์ ขนาด 125×125 พร้อมทั้งทดสอบความมีนัยสำคัญของ เมทริกสหสัมพันธ์

2.2 นำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปสะกักองค์ประกอบ (Extraction) ด้วยวิธีองค์ประกอบอัลฟา (Alpha Factoring)

2.3 หมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation) แบบออร์โธกอนอล (Orthogonal) เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เป็นอิสระด้วยวิธีแวนิมักซ์ (Varimax)

2.4 พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอแกมมากกว่า 1 สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสะกักด้วยวิธีอัลฟานั้น องค์ประกอบที่มีค่าไอแกมมากกว่า 1 จะเป็นองค์ประกอบที่มีความหมาย เนื่องจากมีค่าความเที่ยงเป็นบวก ส่วนองค์ประกอบที่มีค่า

ไอเกนน้อยกว่า 1 จะเป็นองค์ประกอบที่ไม่มีความหมาย เนื่องจากมีค่าความเที่ยงเป็นลบ และเพื่อให้ได้องค์ประกอบชัดเจน จึงคัดเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรที่เกิน 0.45 (Tabachnick 1983 : 411) ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบไม่ถึง 0.45 บนองค์ประกอบใดเลยจะไม่นำมาพิจารณา เพราะชี้ให้เห็นว่าตัวแปรนั้นมีข้อมูลสัมพันธ์กับองค์ประกอบมีค่าน้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ของความแปรปรวนที่รวมกันกับองค์ประกอบ ส่วนอีก 80 เปอร์เซ็นต์อยู่ในองค์ประกอบเฉพาะหรือในองค์ประกอบรวมบวกกับความคลาดเคลื่อน (Comrey 1973 : 226) แต่ถ้าองค์ประกอบใดมีตัวแปรตามเกณฑ์ดังกล่าวเพียงตัวแปรเดียว ผู้วิจัยจะเสนอตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบบนองค์ประกอบนั้นรองลงมาเพื่อให้เห็นลักษณะขององค์ประกอบชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบไปแปลผล และกำหนดชื่อองค์ประกอบ